

Handlingsplan för utökad mottagning och beredning av pelagisk fisk i Sverige

Version 1.0

Datum: 2024-04-09

Sammanfattning

Jordbruksverket har i sitt svar på regeringsuppdraget kopplat till fiskberedningsindustrins mottagningskapacitet konstaterat att det är en fördel om parterna själva på frivillig väg uppnår målsättningen att en större andel av svenska fiskemöjligheter landas och bereds i Sverige. I dagsläget finns inte kapaciteten att kunna lossa stora delar av de svenska pelagiska kvoterna i Sverige. Från Swedish Pelagic Federation (SPF) instämmer vi med denna slutsats och från producentorganisationen påbörjade vi redan för två år sedan en process med att utveckla svensk mottagning och beredning av pelagisk fisk men har aktivt som producentorganisation jobbat med att underlätta lossning och beredning under en längre tid.

Från SPF har vi tagit fram följande handlingsplan för att beskriva hur vi anser arbetet ska fortskrida. Vi ser handlingsplanen som ett levande dokument där relevanta delar uppdateras under hand när så är aktuellt.

Från Swedish Pelagic Federation (SPF) anser vi att kommande handlingsplan för utökad mottagning och beredning av pelagisk fisk i Sverige bör innehålla följande åtgärder:

- Inrättande av en rutin för samråd med yrkesfisket för att stämma av behov och konsekvenser innan åtgärder/insatser vidtas avseende mottagning och beredning av pelagisk fisk.
- Beslut om en förlängning med 20 år av ett flexibelt pelagiskt system för att säkerställa stabilitet för sektorn och möjlighet till ett lönsamt fiske.
- Ge HaV i uppdrag att ta fram ett faktaunderlag hur ett fiske i Skagerrak/Kattegatt skulle kunna möjliggöras utan att störa den västra Östersjösillen. I detta sammanhang bör även andra antropogena effekter på detta bestånd utredas.
- Identifiera möjlig offentlig finansiering på 500 mkr för att delfinansiera etablering av sill- och proteinfabrik i Kungshamn samt investeringar i mottagning och beredning i Nordersund samt Oxelösund.
- Översyn av svensk handelspolitik i de delar som rör beviljande av förmånsbehandling till beredd pelagisk fisk. I kommande förhandlingar rörande ATQ och förmånskvoter till EES-länder bör Sverige verka för att ersätta importkvoter för beredda produkter med importkvoter för färsk, hel fisk.
- Ge Livsmedelsverket i regeringsuppdrag att undersöka möjligheterna till ökad användning av pelagisk fisk till livsmedel.

- **Upprätta en av staten finansierad utökad provtagning av dioxin och PFAS i pelagisk fisk från Östersjön**
- **Regeringsuppdrag till ansvariga myndigheter att aktivt verka för att sprida en rättvis, saklig bild av fisket och dess förvaltning till beslutsfattare och allmänhet**
- **Genomför en översyn av myndigheternas instruktioner för att lägga ansvar för samtliga hållbarhetsaspekter (miljömässig, ekonomisk och social) inom en och samma myndighet, dvs ansvar för fiskets förvaltning och främjande av sektorn bör ligga inom en myndighet.**

Innehållsförteckning

Handlingsplan för utökad mottagning och beredning av pelagisk fisk i Sverige.....	1
Sammanfattning	2
Behov och krav på övergripande åtgärder från regering och ansvariga myndigheter	5
Fisket – förvaltningen	5
Efterfrågan från beredningsindustri och slutkonsument	7
Forskning och utveckling	8
Åtgärder från näringen	9
Översiktliga kostnads- och tidsplaner.....	13
Finansiering	14

Behov och krav på övergripande åtgärder från regering och ansvariga myndigheter

För att målsättningen om en ökad mottagning och beredning av pelagisk fisk i Sverige ska realiserats krävs att såväl fiske som beredning kan bedrivas på konkurrensmässiga villkor. Utöver branschens ansträngningar, krävs vissa åtgärder från regering och myndigheter för att ge nödvändiga förutsättningar.

Vi vill poängtera att även myndigheter/aktörer som inte är direkt involverade i förvaltningen kan ha betydelse för möjligheten att utveckla fiske, mottagning och beredning. Det kan exempelvis röra sig om kommuner, länsstyrelser, lärosäten, forskningsråd med flera.

Regering och myndigheter har redan idag genomfört satsningar i delar av försörjningskedjan. Från SPF vill vi dock betona att dessa satsningar riskerar att gå om intet om inte yrkesfisket och dess lossningar kan bedrivas på ett lönsamt och funktionellt sätt. Det är centralt att hela kedjan fungerar. Det är också centralt att satsningarna som görs sker i samråd med fisket.

Fisket – förvaltningen

Regering samt berörda ansvariga myndigheter måste ge förutsättningar för branschen att bedriva ett lönsamt fiske. Utan lönsamhet och rimliga förutsättningar att bedriva verksamheten kommer nästa led i försörjningskedjan inte att kunna köpa någon svenskfångad pelagisk råvara och då faller målsättningen om en förbättrad livsmedelsförsörjning som en del av civil beredskap. Lönsamheten, både intäkter och kostnader, styr var fisken kommer lossas och vad den kommer användas till.

SPF anser att det finns anledning att se över uppdrag och instruktion till myndigheterna. Den myndighet som svarar för förvaltningen av fisket måste även ta hänsyn till sektorns ekonomiska och praktiska förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Livsmedelsstrategins målsättning att öka svensk livsmedelsproduktion och livsmedelsförsörjning måste återspeglas i myndigheternas beslut och verksamhet. I de fall målkonflikter uppstår måste dessa tydligt redovisas.

Enligt målen i den gemensamma fiskeripolitiken ska det kustnära fisket främjas och det har också varit en uttalad målsättning nationellt. Vid en diskussion om förutsättningarna för att öka mottagning och beredning av pelagisk fisk för konsumtion bör det beaktas att det småskaliga fiskets potential att förse beredningsindustrin med råvara är ytterst begränsad. Idag uppgår den samlade volymen som det småskaliga fisket levererar till beredningsindustrin till mindre än 500 ton/år. En normal mindre beredningsindustri behöver idag processa mellan 10 000 - 30 000 ton pelagisk fisk per år vilket kräver lossningar av även större fartyg.

Enligt GFP:ns fastställda mål ska politiken även skapa förutsättningar för att göra branschen för fångst och beredning av fisk samt den landbaserade verksamhet som är knuten till fisket ekonomiskt lönsamma utan att de marina biologiska resurserna överutnyttjas. Det finns således en skyldighet att se till lönsamheten för hela fisket

samt beredningen och inte enbart det småskaliga kustnära fisket. Sett till möjligheten att öka försörjningen av pelagisk fisk är givetvis effekten störst av att tillse att det finns fortsatt lönsamhet och ett intresse av svenska landningar från det mer storskaliga segmentet.

När det gäller befintligt nationellt regelverk vill vi peka på vikten av att bibehålla det pelagiska systemet med möjlighet till byte och försäljning av individuella fiskemöjligheter och fiskerättigheter. Systemet ger det pelagiska fisket flexibilitet och möjlighet att balansera kapacitet i förhållande till resurser liksom utrymme att anpassa fisket till marknaden. När nuvarande giltighetsperiod löper ut bör kommande giltighetsperiod förlängas från tio till tjugo år för att skapa stabilitet och säkerhet för sektorn.

SPF anser dock att det krävs en översyn av regelverket för att ge det regionala fisket i Östersjön ökad flexibilitet och därmed större förutsättningar till ett lönsamt fiske genom möjlighet till byten av sill och skarpsill. Behovet av flexibilitet är för de fartyg som fiskar på regionalkvoten viktigare än mängden kvot. Detta för att de ska kunna fiska efter deras egna förutsättningar. Det vill säga de som vill fiska till konsumtion skall kunna byta till sig kvoter till detta.

En översyn av regelverket rörande det pelagiska systemet bör även göras av de bestämmelser som idag begränsar hur mycket kvoter ett enskilt fartyg får äga. Idag regleras detta genom den mängd som får fiskas och inte den andel som ägs. Detta medför att gränsen inte är statistisk utan varierar över året. Systemets koncentrationsgränser skall inte hindra fartyg att kunna göra byten av kvoter under året eller bygga in osäkerheter i de mängder som får fiskas. För att gränsen skall fungera så ska den utgå från den andel man äger och inget annat.

För såväl det lokala fisket som beredningsindustrin på västkusten är det avgörande att sillfisket i Kattegatt/Skagerrak kan öppnas upp. Regering och myndigheter bör göra sitt yttersta för att underlätta ett öppnande genom att tillse att en genetisk provtagning sker och att öka kunskapen om hur sillen vandrar. Det bör tillses att HaV tar fram ett faktaunderlag hur ett fiske skulle kunna möjliggöras utan att störa den västra Östersjösillen som idag begränsar fisket. I detta sammanhang bör även andra antropogena effekter på detta bestånd utredas.

Sammanfattningsvis:

Regering samt berörda ansvariga myndigheter måste ge förutsättningar för branschen att bedriva ett lönsamt fiske.

Den myndighet som svarar för förvaltningen av fisket måste även ta hänsyn till sektorns ekonomiska och praktiska förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Livsmedelsstrategins måste återspeglas i myndigheternas beslut och verksamhet. I de fall målkonflikter uppstår måste dessa tydligt redovisas.

En levande beredningsindustri behöver lossningar även av större fartyg.

Vikten av att bibehålla det pelagiska systemet med möjlighet till byte och försäljning av individuella fiskemöjligheter och fiskerättigheter.

Systemets koncentrationsgränser skall inte hindra fartyg att kunna göra byten av kvoter under året eller bygga in osäkerheter i de mängder som får fiskas.

Behovet av flexibilitet är för de fartyg som fiskar på regionalkvoten är viktigare än mängden kvot.

Regering och myndigheter bör göra sitt yttersta för att underlätta ett åter öppnande av Kattegatt/Skagerrak.

Efterfrågan från beredningsindustri och slutkonsument

För att öka förutsättningarna för ökade landningar och beredning i Sverige av de pelagiska fångsterna anser SPF att regeringen bör se över sin handelspolitik i de delar som rör beviljande av förmånsbehandling till beredd pelagisk fisk med ursprung från tredje land. Råvarutillgången för svensk fiskberedningsindustri kan behöva kompletteras med importerad vara men på sikt bör importen av färdigvara samt halvfabrikat fasas ut.

Idag är efterfrågan av pelagisk fisk i Sverige begränsad i förhållande till de fångstkvoter som vi har tillgång till. Dioxinproblematiken och Livsmedelsverkets rekommendationer rörande konsumtion av Östersjöfisk är en av flera förklaringar till den låga efterfrågan. SPF anser att regeringen bör ge Livsmedelsverket i uppdrag att undersöka möjligheterna till ökad användning av pelagisk fisk till livsmedel. Det bör till exempel övervägas hur rekommendationerna kopplat till konsumtion av Östersjöfisk kan framföras på ett mer nyanserat sätt. Vidare anser SPF att staten bör finansiera en utökad provtagning för att öka kunskapen om dioxin i fisk.

Bilden av det pelagiska fisket i media och i andra sammanhang riskerar att direkt eller indirekt påverka både beslutsfattare och konsumenter. Ansvar för den bild som målas upp ligger både hos yrkesfisket och hos förvaltande myndigheter som hittills duckat eller än värre gett en snedvriden bild av verkligheten. En framtida handlingsplan bör innehålla en åtgärd som innebär att ansvariga myndigheter aktivt ska verka för att sprida en saklig och rättvis bild av fisket och dess förvaltning till beslutsfattare och allmänhet.

Sammanfattningsvis:

Regeringen bör se över sin handelspolitik i de delar som rör beviljande av förmånsbehandling till beredd pelagisk fisk med ursprung från tredje land.

SPF anser att regeringen bör ge Livsmedelsverket i uppdrag att undersöka möjligheterna till ökad användning av pelagisk fisk till livsmedel.

Vidare anser SPF att staten bör finansiera en utökad provtagning för att öka kunskapen om dioxin i fisk.

Ansvariga myndigheter ska aktivt verka för att sprida en rättvis bild av fisket och dess förvaltning till beslutsfattare och allmänhet.

Forskning och utveckling

SPF har utifrån uppdraget med en utökad mottagning och beredning av pelagisk fisk i Sverige identifierat tre områden med stora behov av forskning och kunskapsinhämtning. Kunskap om halter av dioxin och PFAS i skarpsill och sill/strömning i Östersjön respektive kunskap om havsbaserad vindkraft och dess påverkan på de marina ekosystemen inbegripet relevanta kommersiella fiskbestånd samt genetiken hos sillen i Skagerrak i tid och rum.

Dioxin och PFAS

Dioxin i fisk leder till en minskad efterfrågan och konsumtion och förhindrar därmed ett optimalt nyttjande av naturresursen. Till följd av dioxinproblematiken nyttjas en stor del av sill/strömning från Östersjön och Bottenhavet till fiskmjöl och fiskolja i stället för till konsumtion. Vi har idag mycket dålig kunskap om hur halterna av dioxin varierar i fisken i tid och rum. Provtagning av dioxin i fisk är en del av miljöövervakningen och används som en indikator för uppföljning av såväl de svenska miljömålen som havsmiljödirektivet. Provtagningen görs av Naturhistoriska Riksmuseet. Utöver detta utförs provtagning av dioxinhalter i fet fisk från Östersjön för övervakning av livsmedelssäkerheten av Livsmedelsverket. Dock är den provtagning som sker ytterst begränsad, och prover tas endast vid ett fåtal platser och vid enstaka tidpunkter.

Ett omfattande provtagningsprogram av den fisk som fiskas kan bidra till bättre kunskap och i förlängningen möjliggöra mer nyanserade livsmedelsrekommendationer, där mer sill/strömning från Östersjön skulle kunna användas direkt till livsmedel istället för att producera fiskmjöl och fiskolja. Med en ökad provtagning kan vi få svar på frågan om halterna i fisken t.ex. är lika hög vid kusten och i utsjön, hur halterna varierar över året och geografiskt samt med fiskens storlek (ålder). Provtagning, inte bara av sill utan även av skarpsill och spigg, kan ge en ökad förståelse för dioxinets spridning i ekosystemet.

Havsbaserad vindkraft

Kunskapen om havsbaserad vindkraft och dess påverkan på fiskbestånd är idag låg. Vi är i behov av miljövänlig energi, och stort fokus ligger just nu på att möjliggöra en utbyggnad av havsbaserad vindkraft. Samtidigt saknas mycket kunskap om hur denna kan komma att påverka fisken i havet och därmed på sikt möjligheterna för ett långsiktigt hållbart yrkesfiske. Områden där det saknas kunskap är exempelvis påverkan på olika arters vandring och reproduktion/rekrytering. Faktorer som kan påverka fisken under hela vindkraftparkens livstid är undervattensljud, vibrationer, förändrade strömmar och omblandning, elektromagnetiska fält, mm.

Kunskap om genetik hos sill Skagerrak i tid och rum

I Skagerrak och Kattegatt finns en blandning av sill från centrala Östersjön, västra Östersjön, lokal Skagerrak/Kattegatt-sill, Nordsjösill och till och med så kallad Atlantoskandisk sill (norsk vårlekande sill från Norska havet). På grund av den dåliga beståndsstatusen för den Västra Östersjösillen har sillfisket i Skagerrak under flera år flyttats ut till Nordsjön, vilket haft en negativ inverkan på fiskeflottan (flera mellanstora fartyg som haft sin försörjning från Skagerrakfisket har tvingats lägga ner sin verksamhet) liksom på lokal svensk beredningsindustri i Ellös och Rönnäng.

En vetenskaplig studie visar att den genetiska sammansättningen av sill i Skagerrak och Kattegatt är ytterst variabel och att den sill som finns i dessa områden kan ha sitt ursprung från en rad olika områden. För att kunna öppna det socioekonomiskt och regionalt viktiga fisket av sill i Skagerrak igen behövs dock betydligt bättre kunskap om hur den genetiska sammansättningen hos sillen varierar i tid och rum. Med en bättre sådan kunskap kunde man möjligen hitta tider på året och/eller delområden i Skagerrak-Kattegatt där ett fiske kunde tillåtas utan att riskera att fånga fisk från det svaga västra Östersjöbeståndet.

Utöver dessa tre behov av utökad kunskap ser vi ett stort behov av innovation och tillämpad forskning för att påskynda hela den maritima sektorns (inklusive fiskerinäringen) energiomställning. Vi ser gärna praktiska försök med olika typer av motorer, drivmedel etc.

Sammanfattningsvis:

Starta ett omfattande provtagningsprogram av den fisk som fiskas som kan bidra till bättre kunskap och i förlängningen möjliggöra mer nyanserade livsmedelsrekommendationer,

Ett omfattande provtagningsprogram i en gemensam satsning tillsammans med våra grannländer för att inhämta kunskap om hur fisk och andra aspekter av miljön i och runt befintliga vindkraftparker påverkas över tid.

Ett riktat uppdrag till HaV/SLU om provtagning av sill i Skagerrak/Kattegatt med hög upplösning i tid och rum för att möjliggöra en analys av hur den genetiska sammansättningen i dessa områden varierar och på sikt ge en bättre kunskap för förvaltningen att basera sina beslut om fiskemöjligheter på.

Åtgärder från näringen

I sitt svar på regeringsuppdraget kopplat till fiskberedningsindustrins mottagningskapacitet framhåller Jordbruksverket att det är en fördel om parterna själva på frivillig väg uppnår målsättningen att en större andel av svenska fiskemöjligheter landas och bereds i Sverige. I dagsläget finns inte kapaciteten att kunna lossa stora delar av de svenska pelagiska kvoterna.

Swedish Pelagic Federation (SPF) instämmer med denna slutsats och från producentorganisationen påbörjade vi redan för två år sedan en process med att utveckla svensk mottagning och beredning av pelagisk fisk.

Tanken är att:

1. en helt ny anläggning med sill- och proteinfabrik etableras på västkusten i Kungshamn,
2. HP Fisk utökas med nya lokaler och maskiner i Nogersund,
3. en framtida anläggning skapas i Oxelösund för mottagning och beredning av Östersjö sill och skarpsill
4. ge vårt stöd till Fiskimpex i Simrishamn att fortsätta utvecklas

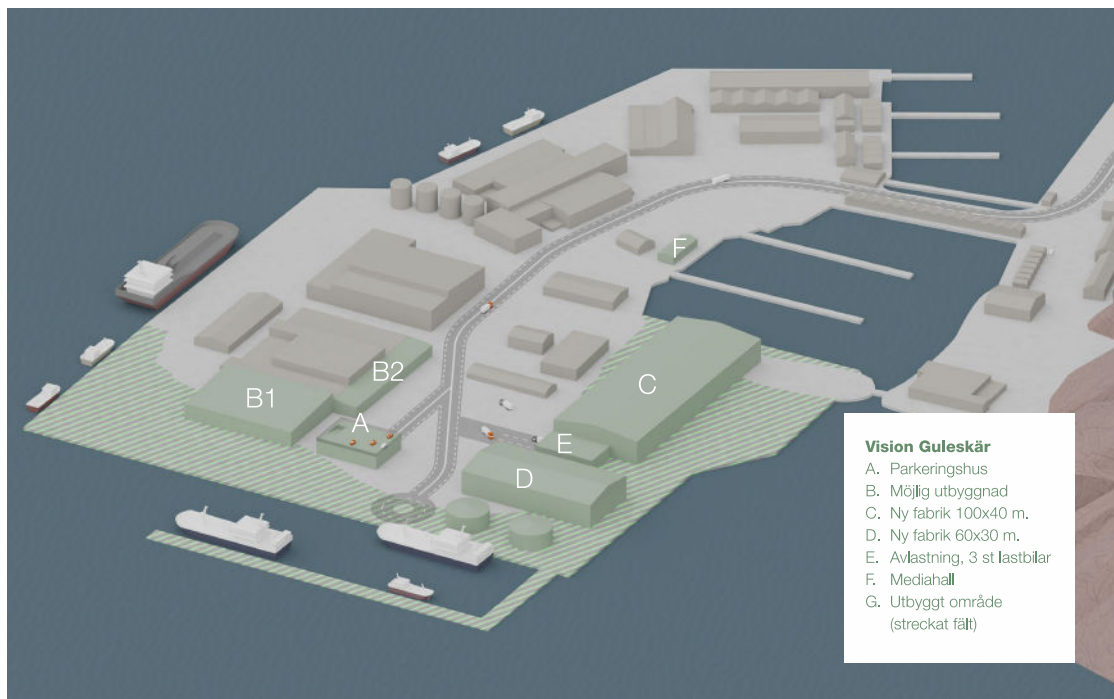
Sill- och proteinfabrik i Kungshamn

För att skapa högre mervärde i Sverige av den pelagiska fisken har det pelagiska fisket tagit initiativ till att etablera en ny sillfabrik och proteinfabrik på västkusten där också marina oljor framställs. När fisk landas och bereds erhålls även en restprodukt i form av avskär. Vid filetering av sill uppgår avskäret till drygt 40 procent av fiskens vikt. Det är viktigt, såväl av miljöskäl som av ekonomiska skäl, att ta till vara och skapa ett mervärde av hela fisken som fångats och minska transporterna till alternativa anläggningar. Idag saknar Sverige en motsvarande anläggning och restprodukterna från fiskberedning går därför på export.

En etablering i Kungshamn skulle ge möjlighet till samarbeten med ett kluster av företag verksamma inom fiskberedning och/eller annan marin verksamhet. I Kungshamn finns exempelvis en biogasanläggning som renar processvatten från befintliga fiskberedningsindustrier och producerar el, hetvatten och gas som kan nyttjas av industrierna. Samma företag planerar för en landbaserad laxodling och kommer att vara i behov av råvara till sitt fiskfoder, vilket exempelvis skulle kunna komma från sillfabrikens restprodukter.

Befintliga och tillkommande företag kan också samarbeta om exempelvis personal för bättre resursutnyttjande och det finns säkert fler områden där samarbeten kan ge ömsesidiga fördelar ekonomiskt och en ökad miljömässig hållbarhet.

En visionsbild har tagits fram för utvecklingen i Kungshamn.

Bild 1. Visionsbild Guleskär

På bilden nedan visas hur den befintliga strukturen i Kungshamn kan kompletteras med sill-, protein- och i framtiden en fiskfoderfabrik.

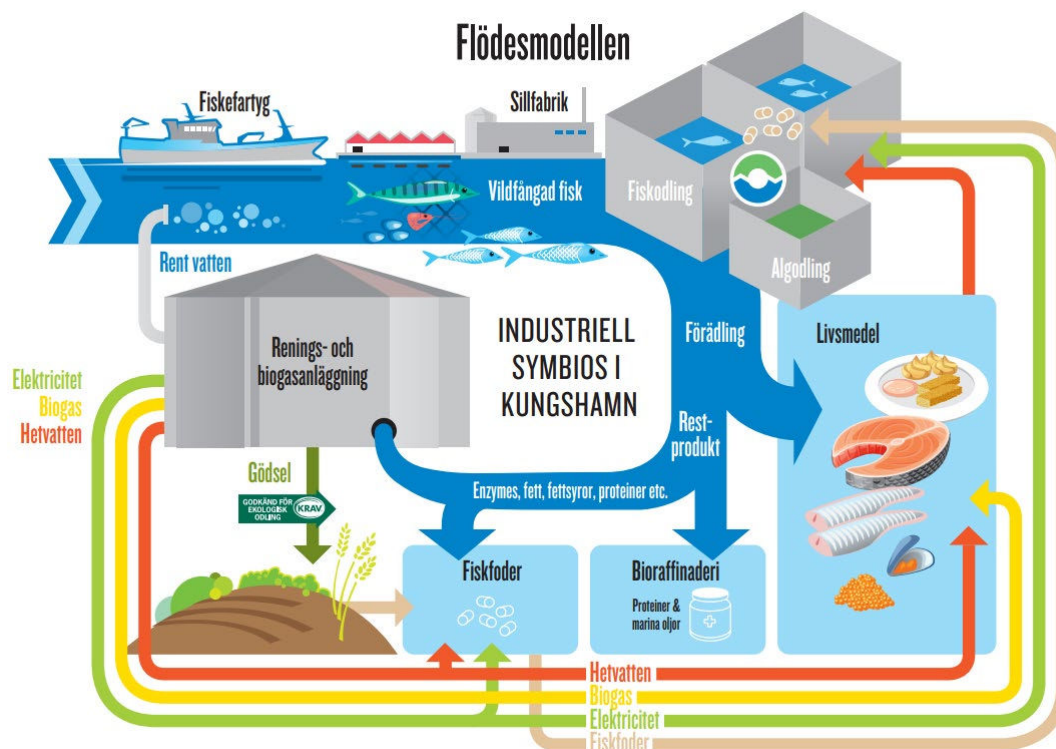

Bild 2. Flödesbild Kungshamn

Utveckling av befintlig beredningsindustri i Nordersund

I Nordersund har det pelagiska fisket för avsikt att bredda verksamheten och förlänga säsongen för befintlig fiskberedningsindustri i Nordersund genom att öka förädlingsgraden samt att även bereda en mindre storlekskategori av den landade sillen som idag betraktas som undermålig för att få en större mängd råvara.

Framtida etablering i Oxelösund

Vidare har vi identifierat **Oxelösund** som en lämplig lokalisering för ytterligare en landningsplats på ostkusten med någon form av beredning för pelagisk fisk och initierat en diskussion med berörda myndigheter på platsen. Oxelösund är den enda hamnen på ostkusten som är tillräckligt djup och har ett logistiskt bra läge.

Kontakter med Fiskimpex i Simrishamn

SPF har haft återkommande samtal med Fiskimpex rörande råvarubehov, utvecklingsmöjligheter för verksamheten och eventuellt intresse av samarbete. Idag finns ingen överenskommelse om ett sådant samarbete utan Fiskimpex har på egen hand genomfört investeringar och utveckling av sin verksamhet.

Nogersund 2024-03-31/BG																				Beräknade	Beräknat	
Tidplan - Sill-fabrik	2024				2025				2026				2027				2028				Kostnader	Stöd för
Aktivitet	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Investeringar	infrastruktur
Avtal med kommunen																						
Bygglow Sorteringsanläggning																						
Byggnation Sortering																						
Detaljplan																						
Miljö tillstånd för sillfabrik																						
Projektering																						
Byggnation Sillfabrik																						
Färdig för produktion																						
Infrastruktur																						
Totalt																				40 MKR	20 Mkr	

I Nogersund är en sorteringsanläggning och en mindre sillfabrik beräknad för ca 8 000 ton råvara beräknad

Bild 4. Preliminär tidsplan och beräknade kostnader för projektet i Nogersund

Bilden nedan visar en preliminär tidsplan samt förväntade kostnader för projektet i Oxelösund.

Oxelösund 2024-03-31/BG																				Beräknade	Beräknat	
Tidplan - Sill- o Proteinfabrik	2024				2025				2026				2027				2028				Kostnader	Stöd för
Aktivitet	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Investeringar	infrastruktur
Avtal med kommunen																						
Detaljplan																						
Miljö tillstånd för verksamheten																						
Projektering																						
Byggnation																						
Färdig för produktion 2029																						
Infrastruktur																						
Totalt																				350 MKR	150 MKR	

I Oxelösund är en mottagningsanläggning för sill och skarpsill beräknad som kan ta emot ca 50 000 ton sill, mindre beredning och infrysning av sill samt en biogasläggning

Bild 5. Preliminär tidsplan och beräknade kostnader för projektet i Oxelösund (mycket preliminär)

Finansiering

Det är inte rimligt att yrkesfisket ensam ska finansiera nödvändiga investeringar för att säkerställa samhällets önskan/behov av ökad livsmedelsberedskap. Det krävs offentlig finansiering för att realisera yrkesfiskets projekt för att öka svensk mottagning och beredning av pelagisk fisk. EHFVF ger inte tillräckliga möjligheter. Dels är vissa intressanta åtgärder översökta, dels är utformningen av regelverket inte tillräckligt flexibelt för att täcka in samtliga aktiviteter/insatser. SPF önskar därför att det tas fram en plan för denna finansiering.

Projektet i Kungshamn har förutsättningar att locka till sig externa finansiärer men det kommer även att kräva stöd från offentligt håll. När det gäller de åtgärder som är

planerade i Nordersund ser vi att det är betydligt svårare att hitta medel från externa finansiärer och behovet av offentligt stöd är troligen än högre. Infrastruktursatsningar är långsiktiga och avgörande för en fungerande näringsverksamhet och för samhället i stort. Bergrummet i Kungshamn är ett exempel på en infrastruktursatsning som gjordes under 1950-talet och som fortfarande brukas för att lagra fisk.

Sammantaget är de planerade investeringarna beräknade till en dryg miljard kronor i dagens penningvärde och förväntat behov av stöd uppgår till närmare 400 MKR för i huvudsak infrastruktur och utveckling av industrin (se beräknade kostnader under bild 3-5 ovan).